

SLOVENEK

»Gane Inzeratom«
Enostopenjske petstote vrste mal
oglasni po Din. 1-50 in Din. 2-
veliki oglasni nad 45 mm vi-
šine po Din. 2-50, posilna itd.
po Din. 4-
Pri večjem naročilu popust
Izloži vsak dan izvzemki
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
1) po pošti mesečno Din 14
2) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 350 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011 sarajev. 7583, praške in dunaj. 24.797.

Dolgovi
Ljubljanske mestne občine

Ljubljanski »naprednjaki« vseh vrst od
starinov do mladincov ne morejo preboleti
hudega udarca, ki so jim ga bile zadale
razdne ljubljanske občinske volitve. Njih
politični polom v občini, ki ima velik pomen
le za ožje razmere, ampak tudi za celo
Slovenijo in celo za državo, jih tako boli
in peče, da skoro ne mine dan, da ne bi
več ali manj odkrito ali pa prikrito izra-
žili svoje goreče želje dokopati se do zo-
glednega gospodarstva vsaj v ljubljanski
mestni občini, če so jim že vsa druga po-
litična vrata zaprta. Enkrat piše »Jutro« o
komunistih, ki hočejo komandirati kleri-
kalce, nato se oglasi zopet stari »Narod« s
poročilom, ravno nasprotnim »Jutru«, da
klerikalci komandirajo komuniste, vse se-
veda s prozornim namenom, da bi sedanjo
magistratno večino razdvojili, izzvali z vlad-
no milostjo nove volitve in nato s pomočjo
vladnega pritiska in kakšnega novega ob-
činskega volivnega reda zopet dobili mest-
no občino v roke.

Najizdatnejši naprednjaški »šlager«
proti sedanji magistratni večini in najbolj-
še agitacijsko sredstvo za beganje ljubljans-
kih občinskih volivcev pa je neprestano
očitanje zavržljivosti na naslov sedanje
mestne uprave. »Le pogledite, kako trosijo
in razmetavajo denar, vsak cestni pometalč
dobiva večjo plačo kakor dvorni svetniki v
državni službi« — tako se je nedavno raz-
poročil stari ata iz Knapljeve ulice. »In 180
milijonov kron dolga so napravili, pa še
svojih nameščencev ne bodo mogli izpla-
čati« — smo brali par dni kasneje v istem
glasilu. In tako gre dan na dan: Zaprav-
ljanje, razmetavanje, dolgovi, mastne pla-
če in še mastnejše dijele — vse to se lepo
vrsti po previdno izdelanem političnem
vojnem načrtu, ki naj napredno zaspanost
zopet postavi na ljubljanski občinski tron.

Ta očitanja zaslužijo primeren odgovor
zato, da bi bile odgovora vredne, am-
pak da napravimo enkrat konec nepotrebn-
emu beganju ljubljanskih občinskih voliv-
cev, ki nimajo sami časa na lastne oči se
prepričati o lažnivosti, oziroma o neosno-
vanosti in neumestnosti omenjenih podti-
kanj.

Poglejmo najprej, v kakšnem stanju se
nahajala Ljubljana, ko je prevzel mest-
no gospodarstvo novi občinski svet.

Mestna blagajna je bila prazna. To je
dejstvo. Mesto ni imelo za svoje uslužben-
ce denarja, da bi jim bilo olajšalo v teh
trajnih časih vsaj nekoliko človeka-dostojno
življenje. To je dejstvo. Mestna občina ni zi-
kala stanovanjskih hiš. To je dejstvo. Mest-
na uprava ni preskrbela ljubljanskim obrt-
nikom pravočasno dovolj cenene gonilne
moči z zgradbo nove, moderne elektrarne
in vsaj s primerno adaptacijo že obstoječe-
ga podjetja. Mestna uprava ni preskrbela
potrebne hladilnice, ni razširila šol, ni skr-
bela za mestne ubožce. Za gospodarske na-
prave, ki bi občini kaj nesle, se napredni
magistrat ni brigal — že sama beseda o
municipalni banki je spravila gospodo vso
sebe. Vse to so dejstva. Edino, kar je
stari stari magistrat, je bila nabava parne-
valjarja, a bolj kot agitacijsko sredstvo
za usodepolne občinske volitve kakor pa
popravo mestnih ulic, ker bi se bil v
Ljubljanskem blatu tudi valjar kmalu po-
kazal.

Tako napredno dedščino je prevzela
mestna uprava od stare. Mesto razbito
kakor svinjsko dvorišče, denarja
nikjer.

Ker pa brez denarja nič ni, je bila glav-
na naloga nove mestne uprave poiskati po-
stojne denarne vire za zgradbo vseh onih
prav, brez kakoršnih nobeno večje me-
sto ne more obstati. Potrebne vsote so res
velike, toda enkrat je vendar treba začeti,
da se nujnih dnevnih potreb nikakor ne
poddagati tako dolgo, dokler bo dinar do-
gel zlato veljavno. Ravno v tem oziru se
nesposobnost stare občinske uprave po-
kazala v vsej svoji luči: Če bi bil stari
občinski svet delal, kakor bi bil moral, bi
takoj po vojni ali na že med vojno lah-

ko prišel in tudi končal lepo število na-
prav za razmeroma majhno svoto, ker je
denar takrat še nekaj veljal, in občina bi
bila danes v prijetnem položaju, da bi bila
po principu »krona je krona« z lahko
plačala s papirjem vse svoje v zlatu ali vsaj
v pol-zlatu narejene dolgove. Ker je pa sta-
ri občinski svet spal, spal in zopet spal,
mora nova mestna uprava graditi svoje na-
prave z velikimi svotami, z mnogo večjimi,
kakor bi bile potrebne leta 1918. in v na-
slednjih letih. Namesto da bi bila mestna
občina svoje dolgove vsled ugodne kon-
junkturo že izplačala in živela že skoraj od
samih čistih dohodkov raznih nerih gospo-
darskih naprav, mora vse naprave šele da-
nes v znatno neugodno dobi pričenjati —
in to je glavna krivda starega ljubljanske-
ga napredništva in sijajen dokaz gospo-
darske kratkovidnosti »naprednih elemen-
tov«. To naj si ljubljanski občinski volivci
zapomnijo, ker tudi to je nesporno dejstvo.

* * *

Če hoče mestna občinska uprava biti
kos svoji nalogi, mora delati dolgove. Dol-
govi so pa dvojne vrste: ali taki, s kateri-
mi krijemo svoje tekoče potrebe, ali pa
taki, s katerimi nekaj napravimo, tako da
odgovarja dolgu na eni strani protivred-
nost na drugi strani in nele protivrednost
v kapitalu, ampak še veliko večja vred-
nost v stalnih dohodkih, ki jih ta ali ona
naprava daje.

Sedaj pa pogledimo, kakšne dolgove je
napravila nova ljubljanska obč. uprava.

Občinska uprava je sklenila zadolžiti
mestno občino za sledeče zneske:

1. Za hišo za dohodarstveni urad 10
milijonov kron. Ta znesek se mora amorti-
zirati v 10 letih. Po preteku teh 10 let
pa bo hiša last občine in bo nosila svoje
dohodke dalje.

2. Za poslopje pogrebnege zavoda 6
milijonov kron. Ta znesek se mora obre-
stovati iz lastnih dohodkov pogrebnege
zavoda. Kadar bo dolg amortiziran, bo po-
slopje čista last občine, ki bo pa seveda še
nadalje dobivala lepe dohodke od njega.

3. Za zgradbo moderne klavnice in
hladilnice 60 milijonov kron. Tudi ta zne-
sek iz lastnih dohodkov klavnice amorti-
zirati v 10 letih, po preteku te dobe pa bo
občina še nadalje pobirala lepe pristoj-
bine in z njimi prav prijetno polnila svojo
občinsko blagajno.

4. Za kopalnice 6 milijonov kron. Ko-
pališče se bo plačevalo samo, po končani
amortizaciji gredo dohodki v občinsko
blagajno.

5. Za mestno zastavljalnico 1.600.000
kron. Zastavljalnica nese, kakor vsak ve,
in bo iz svojih dohodkov lahko plačala
posojilo. Nadaljni dobički pojdejo v občins-
ko blagajno.

6. Za stanovanjske hiše 4 milijone
kron. Ker stanovanja v teh hišah ne bodo
veljala 10 kron mesečno, ampak nekaj več,
se bo tudi ta dolg kmalu amortiziral, hiše
pa bodo ostale in dajale občini lepe do-
hodke.

Od naštetih dovoljenih posojil torej
niti eno posojilo ni namenjeno za kritje
tekočih potreb (za »razmetavanje«, kakor
bi rekel »Narod«), ampak vsa posojila so
dovoljena le za naprave, ki bodo ne le po-
sojila amortizirale, ampak občini tudi
trajno donosale lepe letne dohodke.

Sedaj pa povejte: Kdo »razmetava«
denar? Ali ga »razmetava« tisti, ki usta-
navlja in gradi potrebne in dobičkanosne
naprave, ali pa razmetava oni, ki ne ustano-
vi nič in ne ustvarja nič, vsled česar tudi
občina ničesar dobiti ne more? Sicer pa
kakor rečeno: Če bi bili naprednjaki kaj
vredni, bi bile vse te našete naprave že
zdavnaj lahko pod streho, po principu
»krona je krona« bi bile tudi vse te na-
prave danes že lahko plačane (glej Završ-
nicol) in občina bi se danes lahko v de-
narju valjala. Ker pa so bili napredni go-
spodje napredni le v svoji lenobi, zato se
mora današnja obč. uprava v potu svo-
jega obraza truditi, da poskuša popraviti
grehe »naprednih« lenuhov in da vsaj v
zadnjem trenutku še reši, kar in če se še
kaj rešiti da.

* * *

In če sedanja občinska uprava ne bi
imela nobene druge zasluge kot to, da je
začela sistematično tlakovati ljubljanske
ulice, bi ji bili ljubljanski volivci hvalo
dolžni. Treba je le preračunati, koliko
stanejo danes vožnje in gramoz, in koliko
stane enkratno tlakovanje. O zdravstvenih
prednostih in o snagi in o komoditeti mi
ne govorimo. Ali je mogoče tudi to »razme-
tavanje«?

Za »razmetavanje« ostanejo torej le
še plače mestnih uslužbencev, ki so res
znatno višje kot plače državnih uslužben-
cev. Ali je pa to socialno, ali bi bilo pra-

vično, da bi morala pustiti tudi občinska
uprava svoje delavce stradati, če pusti
država stradati svoje ljudi? Če je gospod
Hudorovič tam nekje od Novega mesta
slučajno cigan, ali mora biti zato tudi ljub-
ljanska mestna občina ciganka? Pri taki
logiki in pri takim človekoljubju se vse
neha, celo najbolj umazana »napredna«
nevoščljivost.

* * *

Zaenkrat naj to pojasnilo ljubljanskim
občinskim volivcem zadošča. Če bo pa
treba še kaj dodati, bomo že pravočasno
storili svojo dolžnost.

Razprava o srednješolskem zakonu.

PREDLOG POSLANCA SUŠNIKA O PRIVATNIH SREDNJIH ŠOLAH IN DLJAŠKIH
ORGANIZACIJAH. — PREDLOG PROSVETNEGA MINISTRA PROPADEL. —
PUCLJEV KULTURKÄMPFER.

Belgrad, 4. oktobra. (Izv.) Na današ-
nji seji sekcije za srednješolski zakon se je
najprej razpravljalo o členih, ki govorijo o
zasebnih šolah in ki so bili na zahtevo posl.
Sušnika odloženi. Posl. Sušnik je zahte-
val, da se mora v naši državi, kakor je to
po vseh modernih državah, postopati z za-
sebnimi šolami enako kot z državnimi in
to pri ustanavljanju, pri višjih in nižjih se-
mestralnih izpitih in pri spričevalih, če
zasebne šole izpolnijo vse predpise, ki ve-
ljajo za državne šole. Govornik je predla-
gal, da se člena 17 in 59, ostali čle-
ni, ki govorijo o zasebnih šolah, naj se sti-
lizirajo v skladu z njegovimi izjavami. Mi-
nister za prosveto je bil proti temu in je
koncediral samo toliko, da se samo onim
zasebnim šolam prizna pravo mature, ki
so imele že pred uveljavljenjem tega za-
kona pravico javnosti. O predlogih posl.
Sušnika in ministra za prosveto se je raz-
vila daljša debata. Za predlog posl. Suš-
nika je bila vsa opozicija ter je pri glasov-

vanju propadel predlog ministra za pro-
sveto s 5 proti 5 glasovom. Ker tudi po
glasovanju minister ni pristal na Sušnikov
predlog, bo o tem vprašanju razpravljaj
zakonodajni odbor.

Nato se je razpravljalo o členu, ki pre-
poveduje dijaške organizacije na verski
ali plemenski podlagi. Posl. Sušnik je v
tem oziru stavil konkretne predloge. V
razpravi je edino član Puceljevega kluba
posl. Moskovljevič zahteval, da ostane
vladna stilizacija ter je na nesramen način
nastopil proti verskim šolam in sploh pro-
ti veri. Končno je bil sprejet predlog posl.
Sušnika, ki se glasi: Učenci vsake srednje
šole se morejo organizirati v cilju dušev-
nega, moralnega, estetskega in zdravstve-
nega napredka.

S tem je bil sprejet prvi del srednje-
šolskega zakona. Jutri se bo pričela deba-
ta o drugem delu, ki vsebuje profesorsko
pragmatiko.

Revolucija v Turčiji.

REVOLTA STAROTURKOV. — RUSIJA ZA KEMALISTE.

Carigrad, 4. oktobra. (Izv.) V Turčiji je
izbruhnila protirevolucija, katero vodijo
učitelji in muftiji. V Trapezuntu so demon-
strirale množice Staroturkov in nosile sliko
Mehmeda. Dervišem se je posrečilo, da so
organizirali vse Staroturke in da so med

vojaštvom izbruhnili delni upor. Tako se
jim je v Trapezuntu posrečilo pridobiti cel
polk, ki se je v okolici več ur bojeval s pol-
kom kemalistov. V boju sta bila oba polka
formalno uničena. Kemalistom pomaga ru-
ska sovjetska vlada.

Penzioniranje
nezanesljivih oficirjev.

Belgrad, 4. oktobra. (Izv.) V zadevi
redukcije slovenskih in hrvatskih častni-
kov je imel dr. Korošec konferenco z
vojnim ministrom Pešićem in je zahteval,
da se nekateri oficirji reaktivirajo, drugi
pa vpokojijo po novem vojnem zakonu, ter
da se jim vstejejo leta kakor srbskim čast-
nikom in leta kadetne šole. Vojni minister
je izjavil, da je poleg generalov in polkov-
nikov reduciranih skupaj 561 častnikov in
sicer 337 Srbijancev, 115 Hrvatov in 109
Slovencev. Minister je zahteval od dr. Ko-
rošca, da mu za reaktiviranje predloži sa-
mo tiste častnike, katere smatra za zane-
sliive. Ker ni niti poudaril za sumnjo ne-
zanesljivosti kateregakoli vpokojenega
častnika, je stvar reaktiviranja zastala na
tej točki. Iz tega se vidi, da so vsi hrvatski
in slovenski častniki bili vpokojeni, ker so
označeni kot nezanesljivi. Procedura kva-
likacije je šla od najnižje do najvišje in-
stanc, zato je smešno, če nekateri povelj-
niki izdajajo vpokojenim častnikom pisme-
na priporočila, ker so uradno drugače po-
ročali. Vojni minister Pešić je pa vendar
obljubil, da bo reaktiviral tiste oficirje,
katerim manjka samo nekaj dni ali mesecev
do polne penzije.

Seja narodne skupščine.

Belgrad, 4. oktobra. (Izv.) Na današ-
nji seji narodne skupščine sta bili na dnev-
nem redni dve interpelaciji. Prvo interpe-
lacijo je stavil posl. Pucelj radi sodne
preiskave v njegovi hiši. V razpravi je go-
voril tudi poslanec Kremžar in v ime-
nu Jugosl. kluba izjavil, da stoji, čeprav je

on in ves slovenski narod proti ustavi, na
stališču, da bi sedanja vlada morala spo-
štovati ustavo in svoje zakonske odredbe.
V danem slučaju se kršita člen 11 ustave
in člen 91 poslovnika. Zato predlaga, da
se vladi izreče nezaupanje radi kršenja
ustave in preide na dnevni red. — Večina
ni bila tega mišljenja.

Nato se je razpravljalo o drugi inter-
pelaciji radi hčerke Kenan zije, vodi-
telja Turkov. V interpelaciji je poslanec
Kretenović dokazoval, da je omenjena žen-
ska tihotapila z nezacarinjenim blagom.
Finančni minister je izjavil, da v tem slu-
čaju ni šlo za tihotapstvo, marveč za ne-
točne prijave. O tem se je razvila dolga
debata. Poslanec Žebot je podal izjavo,
v kateri je rekel, da je treba ugotoviti:

1. da se na vse h meje države tihota-
pi in da je žalitev slovenskega naroda, ako
se čuje in čita posebno v srbskih listih, da
se samo v Sloveniji tihotapi.

2. V Sloveniji bi bilo potreba pri ca-
rinaricah postaviti Slovence, ker ni prav,
da se Slovenci izključujejo iz carinske
službe in dobivajo kruh samo Srbi, Sloven-
ci si pa morajo iskati kruha v nemških in
ameriških rudnikih.

3. Velika napaka vlade je, da turško
in mohamedansko prebivalstvo ne pouči v
njegovem jeziku o carinskih postavah. —
Zato predlaga, da se vladi izreče nezaupa-
nje. — Večina je vzela na znanje izjavo fi-
nančnega ministra.

Nato je bila seja zaključena.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Belgrad, 4. okt. (Izv.) Od 10. do 2. se
je vršila seja ministrskega sveta, na kateri
so ponovno razpravljali o predlogu glede
priznanja zaslužnim osebam. Predlog je

bil sprejet ter je bilo sklenjeno, da se v Belgradu sezida monumentalni Pantheon, v katerem bi bili razstavljeni kipi vseh zaslužnih oseb. Ker bo ta stavba stala ogromno vsoto, bo prišlo vsako leto v proračun 100 milijonov dinarjev za ta namen. Nato so razpravljali o zakonu o srednjih šolah. Sprejeto je bilo poročilo ministra za prosveto. Končno je finančni minister poročal o zakonu o taksah. V tem oziru ni prišlo do nobenih sklepov in je rešitev prepuščen radikalnemu klubu.

ODPOR PROTI ZAKONU O TAKSAH.

Belgrad, 4. oktobra. (Izv.) Nocoj od 6. do pol 9. se je vršila seja radikalnega kluba, ki je bila zelo burna. Nadaljevala se je razprava o povišanju taks. Kmečki poslanci so takoj dvignili vik in krik ter zahtevali spremembe. Finančni minister je imel ekspozice, v katerem je hvalil svojo finančno politiko in izjavil, da je povišanje taks potrebno in da bo iz tega napravil vprašanje. Čeprav je Pašić poskušal pomirljivo vplivati, vendar ni prišlo do sporazuma. Zanimivo je, da so bili na seji stavljeni predlogi, da se takse povišajo samo v prečasnih krajih. V tem smislu je klub sklenil, da se trošarina na žganje poviša samo v prečasnih krajih, ki bi bili pa oproščeni ostalih taks na žganje. Razprava o taksah se bo še nadaljevala.

ANTONIJEVIĆ PRI MUSSOLINIJU.

Rim, 4. oktobra. (Izv.) Mussolini je včeraj sprejel v avdijenci poslanika kraljevine SHS Antonijeveća.

Cankov o komunistični vstaji.

Sofija, 4. oktobra. (Izv.) Bolgarski ministrijski predsednik Cankov je imel pogovor s poročevalcem »Journala«, kateremu je izjavil, da je bil komunistični puč že dolgo pripravljen in je vladal vedela za to. Prvi poizkus je bil napovedan za 16., drugi pa za 21. septembra. Vlada je ukrenila primerne varnostne odredbe in tako preprečila uspeh; ker pa ni imela dovolj oboroženih sil na razpolago, gibanja ni mogla na en mah zadušiti. Vendar se je podjetje popolnoma ponesrečilo, kar bo za komunistično stranko usodno. — Aretiranih je bilo vsega 700—800 komunistov. Tisti izmed njih, ki so bili aretirani pred proglasitvijo obsednega stanja, pridejo pred redna sodišča, ostali pred vojno sodišče. — Potem se je pritoževal Cankov proti zadržanju Jugoslavije ob tej priliki in se sklical na mešano srbsko-bolgarsko komisijo, ki se snide te dni in ki bo lažje ugotovila vso resnico o poteku dogajanja. Na vprašanje, ako hoče Bolgarija spoštovati niški dogovor v celoti, je Cankov odgovoril: »Gotovo, toda ne prevzamem nobene obveznosti, za tiste točke pogodbe, ki so ostale tajne.«

Dogodki v Nemčiji.

Celokupna vlada odstopila. — Stresemann zopet poverjen s sestavo nove vlade.

Berlin, 4. oktobra. (Izv.) Državno ministrstvo je včeraj v dolgotrajni seji razpravljalo o položaju. Poskušali so najprej z vsemi mogočimi kompromisnimi predlogi vzdržati koalicijsko vlado. Ker se pa socialni demokratje zaradi 8 urnega delavnika niso mogli zediniti z ostalimi strankami, je celokupna vlada demisijski. Predsednik republike Ebert je demisijo sprejel in poveril sestavo vlade dosedanjemu kanclerju dr. Stresemannu.

Francoski pogoji v Poruhrju.

Düsseldorf, 4. oktobra. (Izv.) V pogajanjih za vzpostavbo dela v Poruhrju je sta-

vil francoski general Degoutte sledeče zahteve: 1. Odpravijo se obratni sveti, 2. vpletje naj se akordno delo in 10 urni delavnik, 3. vsak delavec mora sprejeti vsako delo, ali bo izgnan, 4. za železničarje veljajo že izdana določila, 5. vsak odpor se uduši z orožjem in 6. pojačenje državne zaštite.

Carina.

Berlin, 4. oktobra. (Izv.) Carina za prihodnje dni znaša 6.689.999.900 odstotkov. Ena zlata marka je vredna 67 milijonov mark v papirju.

Proti pobiranju davkov.

Monakovo, 4. oktobra. (Izv.) Ministrski predsednik von Knilling je poslal kanclerju dr. Stresemannu brzojavko, v kateri kanclerja opozarja, naj državna vlada v interesu ohranitve javnega reda preneha vsaj začasno pobirati zvišane davke, zlasti pristojbine za Poruhrje, dokler kriza ne mine.

Francija ne namerava anektirati Poruhrja.

Pariz, 4. oktobra. (Izv.) Vojaški guverner v Parizu je izjavil zastopnikom angleškega in ameriškega tiska, da francoska vlada nikakor ne namerava anektirati Poruhrja, ker se Francija zaveda, da bi 8 milijonov porurnskih Nemcev pomenjalo stalno nevarnost za Francijo.

POVRATEK DR. BENEŠA.

Praga, 4. oktobra. (Izv.) Dr. Beneš se je danes vrnil v Prago. V četrtek bo na seji kabineta poročal o uspehih svojega potovanja.

HARINGTON ZAPUSTIL CARIGRAD.

Carigrad, 4. oktobra. (Izv.) General Harington je danes zapustil Carigrad. Mesto je v zastavah.

PONOVEN POTRES NA JAPONSKEM.

Tokio, 4. oktobra. (Izv.) V Tokiu in Osaki je bil danes dopoldne močan potres. Prebivalstvo je bežalo iz hiš.

DRAGINJA V NEMČIJI.

Berlin, 4. oktobra. (Izv.) Kruh, ki ni vezan na karte, stane v Berlinu od 5. oktobra dalje 37 milijonov mark kilogram.

Iz zunanje politike.

* Hlinkova stranka na Slovaškem najmočnejša. Občinskim volitvam na Slovaškem so sledile po kratkem presledku volitve v okrožne zastope. Pri teh volitvah je dobila Hlinkova stranka 28% glasov, čehoslovaški agrarci 23%, komunisti pa 13%. Hlinkovci so dobili največ glasov v Považju (Waagtal), agrarci pa v okrožju Košice. Ostali glasovi se razdele na mažarske krščanske socialce in na več vrst socialistov. Najslabše so odrezali nacionalni demokratje, ki so ostali s 13.000 glasovi brčkone brez mandata. — Volivni rezultati na Slovaškem so za sedanji centralistični sistem, ki osrečuje tudi Čehe, naravnost porazni.

* Pred združitvijo opozicijskih strank na Slovaškem? Dopisniku »Pragai Magyar Hirlap« je izjavil vodja slovaške ljudske stranke Hlinka, da bi bil voljan sodelovati v velikem opozicijskem bloku slovaških strank. Opozicijske stranke so dobile pri zadnjih volitvah na Slovaškem nad 60% vseh glasov, in zato priznavajo tudi vladni listi, da bodo imeli vladni organi na Slovaškem posledje zelo težavno stališče.

* Slovaško dijaštvo češkemu ministru prosvete. »Slovak« objavlja pismo, ki so ga pisali slovaški dijaki češkemu ministru za prosveto. V svojem odprtem pismu zahte-

vajo slovaški dijaki, da minister takoj nakaže obljubljena sredstva za vzdrževanje slovaškega vseučilišča. V jako oster ton očita dijaki ministru popolno nerazumevanje za vprašanje slovaškega vseučilišča. Do čim dobe Čehi vse, se ne stori za slovaško vseučilišče prav nič. Zato je skrajni čas, da minister nakaže potrebne svote za slovaško vseučilišče. — Temu pismu dostavlja »Slovak«, da stoji za slovaškimi dijaki in njihovimi zahtevami vsa ljudska stranka, ki ne bo odnehala, dokler minister upravičenim zahtevam dijakov ne bo ugodil. — Mogoče bi tudi pri nas tako odprto pismo kaj zalleglo?

* Ob novem sestanku srbsko-bolgarske komisije v Sofiji. Dne 1. oktobra t. l. se je v Sofiji zopet sešla mešana srbsko-bolgarska komisija, da reši še nerešena vprašanja med Jugoslavijo in Bolgarijo. Tem povodom priobčuje sofijska oficijozna »La Bulgarije« dne 29. septembra uvodnik, v katerem meni, da pisava nekaterih belgrajskih listov sicer ne vzbuja posebnih upov na uspešno delo komisije, vendar je sporazum za obe deželi nujno potreben in tudi mogoč. Predvsem je potrebno, da se belgrajska vlada odreče metodi pok. Stamboliškega, ki je obstoj mučnih problemov enostavno zanikal, namesto da bi jim iskal rešitve. Macedonsko vprašanje dejansko obstoja in njegova rešitev temeljem sporazuma je prvi predpogoj, za pomirjenje Ballana in prijateljske odnose med Jugoslavijo in Bolgarijo. Rešitev tega vprašanja je za Bolgarijo prav posebno nujna že zato, da se že enkrat reši težkih gmočnih bremen za macedonske begunce. Kaos v Macedoniji je za Bolgare zgolj posledica tamkajšnjih političnih in gospodarskih razmer, kar je na srečo začel priznavati in naglašati tudi belgrajski tisk. Način, kako bi se dalo sedanje macedonsko gibanje zajeti v pravo strugo, je dobro pogodil v belgrajski »Politiki« macedonski poslanec Cirković, ki zahteva, da naj se v Macedoniji ustvari ugodni pogoji za vrnitev beguncev, katerim naj se zajamči življenje in napredek ob domačem ognjišču. Razorožena Bolgarija, ki jo pretresa tako težka notranja kriza, ne želi drugega nego miru. Stori bo vse, kar je v njeni moči, da olajša nalogo mešane komisije.

* Odškodnina, družinam v bojih s komunisti padlih. Bolgarski ministrijski svet je sklenil, da se izplača družinam, katerih svojci so bili ubiti povodom komunistične vstaje, odškodnina po 50.000 levov vsaki.

Politične vesti.

* Dvojen Pucelj. »Kmetijski liste« v svojem zloglasnem žargonu zabavlja čez povišanje poslanskih dijet, da se samostojnejem lasje ježijo. Teorija in praksa sta pa pri samostojnejih vedno dve različni stvari. Urednik »Kmetijskega lista« Pucelj zabavlja čez povišanje poslanskih dijet, poslanec Pucelj pa — ni prišel na sejo, ko se je glasovalo o zvišanju poslanskih dijet. To so storili pač poslanci Jugoslovanskega kluba, ki so glasovali proti predlogu.

* Pojasnilo zahtevajo. V Belgradu izhaja radikalski dnevnik »Tribuna«. Ta list piše o upokojitvi generala Majstra in generala Plivelica tako-le: »Prvi je Slovenec, drugi je Hrvat. Po upokojitvi teh dveh generalov nimajo Hrvati in Slovenci nobenega generala v naši armadi. Interes državnega in narodnega edinstva zahteva, da nam merodajni činitelji pojasne, kaj je napotilo vojnega ministra do upokojitve teh dveh generalov.« — Mi sicer ne spadamo med »merodajne činitelje, vendar pa »Tribuna« lahko ustrezemo s kratkim pojasni-

lom: V Belgradu se pripravljajo gotovi gospodje, da končno javno prevzamejo nadoblast nad Hrvati in Slovenci s parcelacijo države. To bo za Hrvate in Slovence hud udarec in ker se nič ne ve, kakšen bi utegnil biti odmev tega udarca zlasti na Hrvaškem, je treba imeti pripravljeno poleg žandarjev tudi ... zado, zelo zanesljivo armado, v notranjepolitičnem oziru še celo zanesljivo. To pa Slovenci in Hrvati po belgrajski sodbi niso. Zato jih je bilo treba pravčasno iz armade odstraniti. — Mogoče bo »Tribuna« s tem pojasnilom nekoliko nezadovoljna, ampak precej točno pa je to pojasnilo.

+ Dobra slika. »Slovenski Narod« piše o slovenskih naprednjakih v včerajšnjem uvodniku: »... Stranka, ki se je ob preokretu formirala kot naslednica narodno-naprednega življa, je v petih letih storila toliko organizatoričnih, časnikarskih in zlasti političnih pogrešk, da se je dedni sovražnik znova pojačal... Iz nezadovoljnosti s političnimi posli smo se tako raztrgali, da doslej tavamo v popolni anarhiji, brez najmanjše politične, kulturne ali nacionalne orientacije.« — Da tava naprednjaki še danes v temi, brez vsake orientacije, pa dokazuje konec »Narodovega« uvodnika: »Slovenija ima samo eno izbiro: politiko samopomoči ob državi ni stranki.« Ali z drugimi besedami: Jas sem samostojen zasebnik, dokler mi pošilja denar stric iz Amerike...

+ Občni zbor nemškega politično-gospodarskega društva za Slovenijo. »Cillier Zeitung« prinaša poročilo o prvem občnem zboru politično-gospodarskega društva za Nemce v Sloveniji, ki se je vršil 30. septembra t. l. v Celju. Iz načelnikovega poročila o delu društva posnemamo, da društvo zaenkrat ni moglo uresničiti svojega načrta za javno knjižnico v Mariboru. S pogledom na skupščinske volitve je poročilec vleg ugotovil, da Nemci ne v Mariboru, ne v Belgradu niso iskali zvez z radikali (ampak radikali z Nemci, n. pr. v Kočevju. Op. ured.). O nemški gimnaziji v Ljubljani pravi poročilo, da se je nemškimi poslancem dolgem trudu posrečilo, da se letos otvorijo 1. razred, ako se oglasi zadostno število učencev. Res se je oglasilo nad 30 učencev, toda čeprav je bil naučni minister 1. septembra poslancem objubil, da odpošlje od lok o otvoritvi še tisti dan v Ljubljano, od loka še 24. septembra ni bilo na mestu. Ker je v tem potekel rok za otvoritev, je mnogo staršev vpis svojih sinov preklicali, da ne bi izgubili šolskega leta. V nadaljem je poročilec opozoril na bodoče volitve v okrožne in okrajne zastope ter povelj Nemce v Sloveniji, da se jih intenzivno udeležijo. — Imen novoizvoljenega odbora poročilo ne navaja.

Vinske drože in davka prost kuhanje žganja v Sloveniji.

Poslanci Sušnik, dr. Kulovec, Nemančič, Žebot, dr. Hohnjec, Vesenjak, Kranjc, Falež, Pušenja i. dr. so poslali ministru financ dne 26. septembra naslednji memorandum:

Našim vinogradnikom se je zadal hud udarec z T 10, člen 109 trošarinskega pravilnika, ki določa, da se odslej smatrajo vinske drože kot tvarino, iz katere se dela konjak. Dosedaj je bilo nesporno in zakonito dovoljeno, da so vinogradniki smeli trošarine prosto kuhati iz vinskih drož žganje. A delegacija ministrstva financ v Ljubljani je z odlokom z dne 2. avgusta 1923, št. B. III. 2/er 1923 odredila, da se vinske drože pri vinogradnikih ne smejo več prosto kuhati, ampa-

Dobrovoljec:

Padlim junakom.

(Spomini iz bojev v Dobrudži.)

Sedmo leto že pokriva trava Vaše grobove, junaki, ki ste na krvavih poljanah Dobrudže s srčno krvjo pisali prisego zvestobe usuznjeni domovini! Sedmo leto že poganjajo pasijonke na Vaših gomilah, se razcvetajo in venejo, sedmo leto že šume vrbe pesem žalujko!

Daleč od domovine počivate tovariši, daleč od domovine, še vedno teptane, še vedno zaničevane...

Prezgodaj so klonila Vaša ponosna krila, orli naših planin, prezgodaj so omahnile Vaše kreljuti, sokoli naših gora...

Toda ne! Ali slišite glas izpod zemlje, ki odmeva kakor grom sem od daljnih dobroduških ravnin?

Bratje! Ne klonite duhom! Ena je Pravica, eden je Bog! Prišel bo dan...

Hvala Vam, mrtvi junaki!

Decembra 1915 se je v Odesi iz dobrovoljcev, vojakov avstrijske vojske, začel organizirati »Srbski dobrovoljski odred«, ki je tako hitro naraščal, da je že v aprilu 1916 štel 4 popolne polke.

Srbska vlada je tedaj poslala s Krfa 77 častnikov, ki so izvršili formiranje I. Srbske dobrovoljske divizije, katere poveljstvo je prevzel polkovnik Stevan Hadžić, sedanji general in bivši vojni minister. — Bil je to cvet avstrijske vojske in ni mogoče prežaliti

zle usode, ki je samo po krivdi merodajnih faktorjev zadela to krasno divizijo!

3. maja 1916 (po starem kol.) je v Odesi obiskal divizijo predsednik srbske vlade na Krfu, Nik. Pašić, nato ruski general Brusilov in 10. maja ruski car Nikolaj II. sam.

Že 20. julija se je izvršil transport cele divizije v prostor Bolgrad—Reni ob romunski meji, kjer je čakal romunske vojne napovedi. Ko je Romunija 14. avgusta objavila centralnim velesilam vojno, je divizija naslednji dan prešla Donavo ter vkorakala v romunsko Dobrudžo. Štela je tedaj 642 častnikov in 17.925 mož. Kot taka je bila prideljena 47. ruskemu korpusu VI. armije, katerega so poleg dobrovoljske sestavljale še 61. ruska pehotna in 3. ruska konjiška ter 19. romunska divizija.

Bojni načrt je bil: Prebiti na Dobrudži bolgarsko fronto ter nato prodirati naravnost v pravcu Sofije, s čemur bi bilo ogroženo desno krilo glavne, proti Bukarešti operirajoče bolgarsko-nemške armadne skupine.

Prvi boj se je vnel 25. avgusta pred mestecem Dobrič (Bazardžik). Kakor vihra so se vrgli dobrovoljci z bajoneti na sovražnika, ki je bil ves iz sebe, ko je naenkrat zagledal pred seboj šajkače. Bolgari so bili namreč prepričani, da srbska vojska že davno več kot upoštevanja vredna sila ne eksistira, najmanj pa seveda v Dobrudži. Boj se je bil brez usmiljenja in po grozni borbi so bili Bolgari vrženi 4 km daleč nazaj. 2 mitraljezi, cel arhiv sovražnega polka in mnogo municije je padlo zmagovalcem v roke.

V tem prvem slavem boju je izgubila divizija 8 častnikov in 158 mož mrtvih in 22

častnikov ter 997 mož ranjenih. Sovražnik pa je pustil na bojišču nad 2000 mrtvih in ranjenih.

V nadaljnjih bojih do 1. septembra so dobrovoljci zaplenili 8 topov, morali so se pa zaradi slabih uspehov romunske in ruske divizije umakniti na položaj Kokardže. Tu jih je našla ona stražna noč od 4.—5. septembra, ki spada po svoji grozoti in ogromnih žrtvah med najstrašnejše v svetovni vojni. Pri spominu na to pekleno noč se še danes od groze ježe lasje vsakemu udeležencu, pa naj je bil na tej ali oni strani.

V črni noči, brez najmanjše topniške ali mitralješke priprave, se je posrečilo Bolgarom priplaziti se v največji tišini do rovov, nakar so otvorili strahovit ogenj ter prešli v napad. Samo na 2. dobrovoljski polk sta naskočila dva bolgarska polka in v temni noči se je pričelo tako klanje, da ga pero ne more opisati. Mož je udaril na moža, prsa ob prsa. Nečloveški kriki so pretresali ozračje. Lobanje so pokale pod strašnimi udarci puškinih kopit, v temini so se bliskali noži in opravljali svoje krvavo delo. Človek je postal zver, ki se je drugi dobesedno zagrizla v goltanec. Rovi so se napolnili z mrtvimi in umirajočimi. Ko je zasvitala jutranja zarja, je bil grozni napad odbit. Toda sovražniku so prišli kmalu novi bataljoni in Nemci s težkim topništvom na pomoč. Junaki polk se je moral umakniti na črto Ispapbunar, odkoder pa je že naslednji dan, 6. septembra, podvel protinapad in po ogorčeni borbi proti mnogo močnejšemu sovražniku znova osvojil svoje stare postojanke. Toda žrtve so bile strahotne: komandant

polka, podpolkovnik Milorad Matić, mrte 27 častnikov mrtvih in ranjenih, 115 mož mrtvih, 1114 ranjenih in 362 pogrešanih. Izgubili sovražnikove so bile še hujše. Pri protinapadu je polk našel v zopet osvojenih in z bolgaškimi mrličji napolnjenih rovih mrtva komandanta bolgarskega polka in komandanta enega bataljona.

Boji pri Kokardži so divizijo tako ostili bili, da jo je moralo vrhovno vodstvo ponoči 8. septembra zameniti z romunsko divizijo, ki jo poslali v armijsko rezervo pri vasi Mam Kujusa, kjer je ostala do 19. septembra.

Medtem je dospelo iz Odesa 2000 nov dobrovoljcev, s katerimi pojačana je vstopila divizija ponovno v borbo pri vasi Anizač, da reši situacijo, ki je nastala vsled poplavljanja Romunov na celi njihovi fronti. Avstrijske in nemške čete so se blizale Bukarešti Bolgarom na Dobrudži pa so prišle na pomoč turške divizije in nemško topništvo. Situacija je postala brezupna.

Srbska dobrovoljska divizija je dobila novo logo, kriti umikanje 47. ruskega korpusa in z neprestanimi napadi vezati kolikor mogoče mnogo sovražnikovih sil, da se tako prepreči njihovo odpošiljanje z Dobrudže na bucareško fronto. To nalogo je divizija tudi nadčastno izvršila, umikajoč se v redu in le rak za korakom.

Za divizijo najkritičnejši dan je bil 12. oktober. Ponoči so se namreč ruske in romunske čete na levem krilu umaknile, ne da bile prej o tem obvestile divizijsko poveljstvo. Zjutraj pa so ostali dobrovoljci na fronti 60 km, katero so prej branile tri divizije, sami

da morajo plačati neznosno visoko trošarino. Ta nova interpretacija, ki se naslanja na citirani pravilnik, pa je napačna. Pravilnik govori o »vinskih drozgi« (»Weinmiesche«), ne o »vinskih drozjah«. »Drozge« je mečkano, neizprešano grozdje, ki se določi po kuhanje konjaka. Take »drozge« pri nas v Sloveniji sploh niso pripravljene. Pač pa gre tu za »vinske drože« (»Weingelege«), to je ona roba, ki se pri mladem vinu po vrenju sesede na dnu soda kot odpadki in se stoji iz peska, blata in nekaj ostankov trde nestavine jagod. Ta roba ni za drugo uporabo, nego da se iz nje dobi malo žganja ali pa se vrže proč. Predlagamo, da se trošarinski pravilnik v toliko popravi in pojasni, da se po vseh dotedanjih staneh ter se te vinske drože proglašajo kot snov, iz katere se sme prosto kuhati žganje. Obenem predlagamo, da se prej izdani odlok delegacije ministrstva financ v Ljubljani z dne 2. avgusta 1923, B III. 2/28, ki 1923 takoj razveljavi in se s tem zopet dovolji vinogradnikom iz vinskih drož trošarine prosta žganjekuha.

Minister je obljubil, da bo spomenico uveljavil, ko sestavi novi pravilnik.

Dnevne novice.

— **Javno predavanje o Kreku in južnem slovanstvu** priredi Slov. kršč. soc. zveza jutri (sobota) zvečer ob 8. uri v Akademskem domu (dvorana) poleg Uniona v spomin obletnice Krekove smrti (7. okt. 1917). Prof. Dolenc bo pokazal razvojno črto na Avstriji v Jugoslaviji pri Kreku, ki jo mora prehoditi vsak razumen Slovenec v interesu svojega naroda. — Predavanje bo vedno zanimivo, ker o tem predmetu še nihče ni govoril. Ker je javno, so vabljeni vsi, ki se zanimajo za to, za nas vse globopomembno in praktično vprašanje. Zlasti naj člani katoliških prosvetnih društev pokažejo za udeležbo hvaležnost do Kreka in SKSZ, ki jo je Krek vodil 25 let. Vstop je prost!

— **Novo legitimacije za akademike** so se uvedle s tem študijskim letom. Imajo obliko ličnega žepnega koledarja z imejiljivo fotografijo. Na to opozarjamo akademike, da si preskrbe fotografije.

— **Izpiravanje davkov.** Zagrebški listi poročajo, da je finančni minister izdal naredbu na vse finančne uprave, da začne najkasneje do 20. oktobra izpirjevati davke zlasti na deželi, ker se opaža, da kmetje daje zelo neredno plačujejo davke. — Pri nas v Sloveniji je na davčnem koledarju celo leto le 20. oktober.

— **Popravek.** V včerajšnji številki Slovensca se ima zadnji stavek predzadnjega odstavka v članku »Škodljive prometne ovire glasiti pravilno: Ako pa pomislimo... mogel ta čas izkoristiti, ne da bi plačal ogromne svote na stojnini ter te stroške prevrnil na konsumente.

— **Ostro streljanje 16. artilerijskega polka.** Po odredbi ministrstva vojne in mornarice ter poveljstva dravske divizijske oblasti se vrši na ljubljanskem Barju in njegovi neposredni okolici v sredo, dne 10. in v četrtek, dne 11. oktobra 1923 ostro streljanje tukajšnjega 16. artilerijskega polka. Rajon ostrega streljanja iz topov meji na sledeče vasi: s severne strani: Črna vas—Sinkovi—Hauptmanca. Z istočne strani: Babnagorica—Rudnik—Lanišče—Škofelja—Kljance—Glinek—Gumbrč. Z južne strani: Pljava gorica—Tomino—(opekarna Draga)—Kremenica—Studeneč—Staje—Loka—Masena—Brest—Vrbljene—Tomislav—Sv. Janez pri Angelu. Z zapadne strani: Jezero—Podpeč—M. K. Kosler—pri Šalčku. Rajon za ostro streljanje bo dobro zastražen z

kar je bilo najopasnejše, s popolnoma nezavaranim levim bocom. Sovražnik je to nevarno taktično napako takoj izrazil ter z enim konjeniškim polkom in poljsko baterijo obšel levo krilo ter padel diviziji v bok in vrbet. Dobrovoljci so se borili z naravnost nadčloveško hrabrostjo in prebili so sovražni vrboč. Da se jim to ni posrečilo, bi bila za celotna cela divizija!

14. oktobra je dospela divizija pri selu Makre do Donave. Bili so to junaški ostanki nekdanje krasne vojske, od katere je padlo okoli 10.000 moži: 2613 mrtvih (s pogrešanimi) in 7370 ranjenih. Divizija je bila nato poslana v Rusijo nazaj, kjer se je mogla v Berezovki in Voznesensku, severovzhodno od Odese, zopet odpočiti in znova organizirati.

Slava hrabre dobrovoljske divizije pa se raznesla po vsem svetu. Ruski car je trikrat v armadnem povelju postavil junaštvo dobrovoljcev za zgled celi ruski vojski; on sam, kakor tudi sivi kralj Peter in romunski kralj Karol so odlikovali častnike in moštvo najvišjimi redovi. Na carjevo zapoved divizija ni smela več v boj, ampak se je morala obraniti za zadnji in odločilni udarec ob koncu tretovne vojske, kar se je tudi zgodilo: jugoslovanski diviziji gre poleg šumadinske prva služba za proboj solunske fronte v septembru 1918!

Vam pa, dobruški junaki, večna slava! Naj živi v nas spomin na Vas kot ogenj svetleč ter jekleni naše duše, dokler se posmehna ne dvigne teptana domovina! — — —

večjim številom vojaštva in se bodo vrhu tega postavile na razpoložljive lesene tablice s sledečo vsebino: »Danes vrši 16. artilerijski puk ostro streljanje iz topov. Vhod na strelišče je strogo zabranjen.« Prebivalstvo navedenih vasi se najstrožje opozarja, da omenjena dva dneva ne hodi na prostor, kjer bodo vojaške vaje artilerije, kakor tudi, da ne vodi svoje živine na pašo. Odredbam vojaštva, ki bo zastražilo rajon strelišča, se mora vsakdo strogo pokoravati in se takoj odstraniti. Prebivalstvu navedenih vasi se tudi naroča, da po končani vežbi ne prejema nerazstreljene artilerijske municije (granate, šrapnele), temveč takoj javi prostor, kjer se nerazstreljena municija nahaja najbližnji občini, ki bo o tem obvestila zgoraj navedeni polk, da nevarno municijo pravilno in po predpisih odstrani. O taki municiji je posebno poučiti otroke in pastirje, da se ne pripeti kaka nezgoda.

— **Napredovanje šolstva v Rusiji.** V Rusiji, kjer se je število šol lani precej znižalo, so v zadnjih mesecih otvorili mnogo novih šol. Sedaj ima Rusija že nad 57.000 šol.

— **Rekord v izdelovanju avtomobilov.** V svetovnoznani Fordovi tvornici za avtomobile v Detroitu v Ameriki so izdelali pretekli teden 41.769 avtomobilov.

— **Tatvine v Kamniški okolici.** Kamniško okolico vznemirjajo nevarni vlomilci. V Podgorju so vlomili pri Josipu Kosirniku in ga oškodovali za 10.200 kron. — Obiskali so tudi Mihaela Prezla na Križu, kjer so odnesli veliko perila, obleke in čevlje. Prezl je oškodoval za 31.500 kron. — Končno so vlomili pri Janezu Dimicu na Križu, kateremu so odnesli nekaj masla, smetane in kruha v vrednosti 1000 kron.

— **Žrtve svetovne vojne.** Mednarodni delovni urad je izdelal statistiko, oziroma referat za svoje letošnje zasedanje v Ženevi, tiče se invalidov, iz katerega posnemamo sledeče število vojnih pooblastencev v vseh državah: Nemčija 1.537.000, Finska 10.000, Francija 1.500.000, Kanada 45.000, Združ. drž. Sev. Amerike 157.000, Vel. Britanija 117.000, Avstralija 75.000, Italija 800.000, Poljska 320 tisoč, Romunija 800.000, J. ugoslavijska 164 tisoč, Rusija 775.000, Češkoslovaška 236.000, Nova Zelandija 20.000, vsega skupaj 7.124.000. Manjkajo pa še podatki iz Turčije, Bolgarije, baltskih držav, Portugala, Mažarske in Japonske. Lahko se reče, da je vseh invalidov iz svetovne vojne 10 milijonov.

— **Vlomi in tatvine.** Na Rovih so vlomilci vlomili skozi omrežno okno v mlekarsko zadrugo in ukradli 26 kosov sirovega čajnega masla, ki je vredno 6656 kron. Ukradeni kosji imajo vtisnjen napis: »Mlekarska zadruga na Rovah«. — V Pristavi so vlomilci oškodovali kočarico Antonijo Cirkuhan za 1900 kron. — Vlomilci so obiskali pisarno lesnega trgovca Vinka Janca v Zg. Gorjah, iz katere so odnesli obleko, dve lovski puški, žepno uro, srebrno verižico, 20 srebrnih kron, 10 lir in oblikovno državno posojilo, glasečo se na 62.000 kron. Skupna škoda znaša 120.000 K. — Upokojenemu učitelju Francu Dularju v Štraški gori so vlomilci odnesli več obleke in perila, zlato uro in 1180 kron denarja ter ga oškodovali za 24.632 K. Dalje so mu odnesli hranilno knjižico izstavljeno na ime Ivana Vrhnika »Kmečke hranilnice v Kandijci z vlogo 148.000 kron in več računov, pobotnic in čekov Franca Dularja.

Štalerske novice.

— **Pri telovadbi** se je ponesrečil 16 letni dijak Rado Leskovar, sin odvetnika dr. Leskovarja v Mariboru. Zlomil si je desno roko. Rešilni oddelek ga je prepeljal v javno bolnico.

— **Pri delu ponesrečil.** Franc Robnik, tesar, je bil zaposlen pri gradbi nekakega mostu v Bresternici pri Mariboru. Vsled nepredvidnosti je padel v precej globoki jarek. Pri tem je zadobil več težkih notranjih poškodb. Rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnico.

Gospodarstvo.

Kovinski svetovni trg.

Zadnja ameriška poročila iz druge polovice septembra poročajo o velikih naročilih iz Japonske. Potrebne je na Japonskem kakih 150.000 ton železa in je samo vprašanje, kdaj bo Japonska kupovala. Sicer je pa situacija ista kakor prej: domačini malo kupujejo, vendar pa upajo trgovci na najbližjo bodočnost.

Angleški trg si zadnje dni tudi ni opomogel. Sicer je povpraševanje po železu zelo močno, do kupčij pa le ne pride, vsaj pogosto ne. Pravijo, da bodo morali še druge plavže zapreti; nekaj so jih že. Pozicija Anglije na svetovnem trgu se je vsled svetovne vojne zelo poslabšala, in posledice gospodarskega poloma v Evropi vplivajo na angleško industrijo in trgovino neugodno. Veliko konkurenco dela Belgija, ki prodaja poceni.

V Franciji so opazovali v preteklem tednu neko negotovost. Deviza na francoski frank raste in to je velika ovira za železno industrijo, ki vsled stalne cene premoga ne more znižati svojih cen. Tovarne so z ozirom na negotovo dobavo kokea iz ruhrskega ozemlja zelo pazljive. Strokovni listi označajo položaj železne industrije pesimistično in opozarjajo, da se bo eksport morebiti znižal.

V Belgiji pa konzumenti nočejo kupovati. Cene kljub prerokbam strokovnih listov niso šle navzgor. Nekatere tovarne niso dobile nikakih novih naročil; povpraševanja je bilo pa dosti, tako doma kakor iz inozemstva.

V Nemčiji se razmere na železnem in jeklenem trgu niso boljšale. Denarja ni in konzumenti ne morejo skleniti večjih nakupov. Inozemstvo pa sploh nič ne naroči, ker so cene po pariteti previsoke.

V Češkoslovaški so bile razmere tudi v zadnjem času zadovoljive. Malo so kupovali doma, večja naročila so pa prišla iz inozemstva. Nemci ne kupujejo, njih konsum ne more zmagati visokih cen. Čehi se bojijo nemške konkurence, ki se bo po končanem pasivnem odporu v Poruhrju znova pojavila. Meseca avgusta so prodali Čehi 53 milijonov železnega blaga v inozemstvo, vrednost 93 milijonov čk; v Jugoslavijo ga je šlo 917.000 kg.

Dodatno poročajo še to-le:

Nemški kovinski trg je še kar naprej pod vplivom kolebanja deviz. Na londonskem kovinskem trgu je šel baker mimogredo nazaj, druge kovine so pa ostale precej nespremenjene. Iz Amerike prihajajo poročila, da valjarne več proizvajajo, kakor imajo naročil. Ker blago lahko dobavijo, so nekatere železnice pri nakupovanju precej previdne. Cene so trdne. Stavbno železo zelo naročajo. Plavži delajo z 80 do 85% svoje tvorne sile; to je zelo veliko. Tudi koncem septembra je prišlo iz Japonske dosti naročil. Po jeklu je povsod povpraševanje, velike jeklarne imajo vse dosti dela, nekatere do februarja.

* * *

g **Žitni trg.** Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 357.50, oves 245, kuruza 257.50, pšenična moka št. 1000 595, št. 200 562.50—565, št. 300 405 Din. — Tendence slaba. (Vse za 100 kg.) — Na zagrebški blagovni borzi pa so bile cene žitu sledeče: pšenična moka št. 1000 562.50—565, št. 200 505, št. 300 425, št. 400 405, pšenica 350—362.50, kuruza 262.50—295, oves 230 do 262.50 Din.

g **Dohodki državne trošarine in taks v avgustu t. l.** so znašali dohodki trošarine 48.033.088.08 Din, v mesecu avgustu 1922 pa 45.136.619.26. Od pristojbin smo imeli 1. 1923 v avgustu dohodkov 56.180.793.72, v avgustu leta 1922 pa 48.281.291.75 Din.

g **Vlada prosi za posojilo na Češkem.** Iz Belgrade poročajo, da odputuje v kratkem posebna komisija Narodne banke v Prago, da zaključi večje posojilo z zastopniki češke industrije na korist naše industrije. Za posojilo bi jamčili »Narodna banka« in država. Češki industrijski in gospodarski krogi zahtevajo baje velike garancije (že vedo, zakaj, op. ur.). Posojilo bi znašalo okoli 70 milijonov čeških kron.

g **Stanje papirnatega denarja na Češkoslovaškem** je znašalo koncem septembra 9.311.000.000 čsl. K in se je torej v zadnjem tednu povečalo za 498 milijonov čsl. kron.

g **Angleška ponuja Grčiji posojilo.** Angleška državna banka je ponudila grški vladi posojilo v znesku 1 milijon funtov šterlingov za pomoč beguncem. — Pogoji isti, kot so določeni za avstr. posojilo.

g **Stanje papirnatega denarja v Angliji** je znašalo po izkazu Angleške banke z dne 27. septembra 1923 124.002.000 funtov šterlingov.

BORZA.

Curij, 4. oktobra. (Izv.) Devize: Pešta 0.03, Berlin 0.0000010, Italija 2490, London 2547, New York 560.25, Pariz 32.60, Praga 16.65, Dunaj 0.0079, Sofija 5.50, Beograd 6.47%, Varšava 0.0010 — Valute: Nemško-avstr. krone 0.0079.

Zagreb, 4. okt. (Izv.) Devize: Pešta 0.43 do 0.48, Berlin 0.0000020—40, Italija 3.89—3.94, London 394—397, New York 84.25—86.75, Pariz 5.10 do 5.17%, Praga 2.59—2.62, Dunaj —12.18 do —12.28, Curij 15.50—15.57%. — Valute: Dolar 84.75—85.50.

Ljubljanske novice.

— **Ij Pogreb pokojnega dr. Ferdinanda Tomašiča** v četrtek popoldan je dokazal, kako je bil pokojnik spoštovan. Katoliško narodno starešinstvo se je polnoštevilno udeležilo pogreba svojega člana. Med njimi smo opazili bivšega predsednika za Slovenijo dr. Brejca, profesorja Remca in predsednika starešinstva dr. Puntarja. Pogreba se je udeležilo veliko število uradnikov, med njimi dvorni svetnik dr. Kremenšek in drugi. Klub SLS je zastopalo pri pogrebu njegovo predsedstvo.

— **Ij Iz kluba občinskih svetovalcev SLS v Ljubljani.** Občinski svetovalec posl. Kremzar, ki je bil tudi predsednik kluba občinskih svetovalcev SLS, je z ozirom na okolnost, da ne more vsled zaposlenosti kot poslanec izvajati mandata ljubljanskega občinskega svetovalca, odstopil. Klub je, upoštevajoč navedene razloge, vzel odstop svojega načelnika na znanje in se je konstituiral sledeče: načelnik obč. svetnik Jeglič, podnačelnik obč. svetnik Moškerc, tajnik obč. svetnik Albin Zajc.

— **Opozorilo.** Ker se je v zadnjem času zopet razpasla navada, da pripeljejo razni ljudje svoje pse na trg, v kopalnice in druge javne prostore, kot gostilne, kavarne itd., se vsi lastniki psov opozarjajo na določbe § 53. cestnopolijskega reda za mesto Ljubljana,

glasom katerih je prepovedano jemati pse sboj na tržišče, v kopalnice in druge javne prostore, kjer je to z lepaki prepovedano. Proti krivcem se bo v bodoče v smislu § 11. cestne naredbe z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, strogo postopalo. — Kr. policijska direkcija v Ljubljani.

— **Ij Ljudski oder vabi vse člane in članice** ter vse one gospode in gospodične, ki sodelujejo pri Ljudskem odru, k zelo važnemu sestanku, danes v petek ob 8. uri zvečer v prostorih Ljudskega odra. Prosimo za nespiljivo. Udeležba obvezna. Odbor.

— **Ij Krekova mladina.** Redni diskusijski večer se vrši v soboto, 6. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih JSZ. Udeležba obvezna. — Odbor.

— **Ij Češkoslovenska obec v Ljubljani** priredila dne 6. oktobra v veliki dvorani Narod. doma »Posvicensko zabavo« (žegnanje) s tradicionalnim programom. Gostje dobro došli! Začetek ob 20. uri.

— **Ij Soareja »Jadranske Straže«**, ki je bila napovedana za 18. oktober se je, z ozirom na prireditve Akademije Saveza dobrovoljcev, ki se ima vršiti isti večer odgodila na soboto, 20. t. m. Vrši se, kot je bilo že objavljeno v veliki dvorani Uniona. — Glavni odbor Jadranske Straže.

— **Ij Zveza služkinj** ima predavanje v nedeljo ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih. Služkinje, udeležite se vse! V ponedeljek ob pol 9. uri zvečer ima zveza sejo. Udeležito se vse odbornice in zaupnice!

— **Ij Mestni popisni urad** bo v soboto 6. t. m. radi snajenja prostorov za stranke zaprt. Izvzeti so samo nujni slučaji.

— **Ij Poškodovan most.** Neznani zlikovci so polomili ograjo mostu, ki vodi čez potok Prošča na Ižanski cesti. Sploh moramo z žalostjo beležiti, da je nekaj zlikovcev v Ljubljani, ki nimajo nujnejšega dela ponoči, kakor da poškodujejo mestne nasade, prenašajo klopi v drevoredih in pobijajo električne žarnice.

— **Ij Onemoglost.** Zidarjeva žena Franciška Pristavc je šla v bolnišnico. Na Vodnikovem trgu je pa reva tako opešala, da ni mogla iti naprej. Z rešilnim vozom so jo prepeljali v bolnišnico.

— **Ij Nepreviden kolesar** Ivan Fabjan je na hodniku Bleiweisove ceste podrl s kolesom dve leti starega Slavka Ruplja. Otrok se je pri padcu poškodoval na čelu.

— **Ij Policijska kronika.** Ignaciju Voku je bil na štrkljevem vrtu ukraden površnik vreden 4000 K. — Oskarju Fritschu je bilo ukradeno kolo znamke Puch, vredno 5000 kron.

Raznoferosti.

— **r Konec romana.** V Parizu je te dni umrl znani hrvatski grof Mattasle, ki je našemu kralju Filipu odvedel ženo Luizo, hčer belgijskega kralja. Stvar je svoj čas vzbujala v svetu velikansko pozornost.

— **r Krompir s slatim prstanom.** »Kralove« hradecký Kraj poroča, da je železniški službenec Fr. Buliček izkopal zadnje dni dragocen krompir. Našel je namreč krompir z majhnim izrastkom, ki je bil ovit z zlatim prstanom. Bržkone je kdo pri delu na njivi izgubil prstan in je letos krompir pri rasti v zemlji nanj naletel in raste naprej, obdan s prstanom, v katerem je trdno tičal. Krompir je prstan deloma že zaraščal.

— **r Angora.** Podpredsednik turške narodne skupščine Ali Fuad paša je izjavil, da niti misli ni na to, da bi se turška vlada preselila v Carigrad, marveč ostane sedež turške vlade trajno v Angori. Angora je danes malo orientalsko mesto z nizkimi hišami in umazanimi trgi. Leži na strmeh, skalnatem griču, ki obvladuje okolico ter napravlja iz dalje vtis srednjeveške trdnjave. Turki nameravajo novo prestolnico pozidati po zgledu Washingtona. Razne države so že poslale v Angoro svoje inženere zaradi gradbe poslaniških palač.

— **r Brezična zveza Nauen-Buenos Aires.** Velika nemška brezična postaja Nauen je te dni otvorila neposredno zvezo z Buenos Airesom.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Petek, 5. oktobra: »Kar hočete«. Red F. Sobota, 6. oktobra: »Smrt majke Jungovijev«. Izven. Nedelja, 7. oktobra: »Judita«. Izven. Ponedeljek, 8. oktobra: »Azazel«. Red C.

OPERA.

Petek, 5. oktobra: Aida. Izven. Sobota, 6. oktobra: Novela od Stanca: »Zapečatenec«. Red B. Nedelja, 7. oktobra: »Nikola Šubic Zrinski«. Izven. Ponedeljek, 8. oktobra: Zaprt.

ZAČETKI LETOŠNJIH OPERNIH PREDSTAV.

Zviška, naravnost s hribov sem treščil v nedeljo zvečer h »Gorenjskemu slavčku«. Novo leto, novi pevci — kako bo? Petindvajseta predstava te, doslej vedno sijajno obiskane, v sedanji uredbi dobro pete in igrane opere čaka že skoro pred vrati. Ali se skrbni roki vodstva pozna, da se te izredne slavnosti ne prilike zaveda in se na njo pripravlja, da bo delo kot tič feniks še lepše in v prenovljenem sijaju planilo na dan? — In? — Vstopim: po lobanjsko zevajoče praznine — seveda: tridesetega so danes pisali. — Poslušam: nad novimi ljudmi ni starega veselja, gđena, Zikova, dasi no svoji naravi v prvi

vrti tragična junakinja, je edina vzdržala višino. Saj ne rečem, da se posamezniki: Šubelj, Mohorič, niso potrudili, vendar je vse skup delalo vtis neke površnosti — od zbora do orkestra. Dobra je bila izmed prejšnjih Lewandowska, Stillojeva, tudi Zupan. Perko. — Seveda sem vprašal, odkod to? Pa so mi povedali hujše reči: Lovšetove ne bo, Thierryjeve ne, Balabana ni več, zabavni Bratuž jo je tudi popihal. Zakaj? — Kuga, pravijo, je v operi in je zopet zahtevala najodličnejše žrtve. — Kam pridemo po tej poti? Že pred lani je menda zadavila Medvedovo — v ponedeljek smo se pri Azazelu zopet iznova v bridkosti zavedeli, kako izvrstno pevko in igravko je slovenska opera z njo izgubila — druge odlične moči pa s svojim strupenim dihom razgnala, tako da letos ne bomo imeli nobene koloraturke, nobene prvovrstne heroičnega alta, nobene prvovrstnega baritonista — škoda, da si Levar, ki je tako razumen, polnokrven igravec, neče svojeje dvigniti na višino svoje igre — še Betetta in za njim še kar dobrega, darovitega Zatheya naj nam zaduši, da se bo dobrota naših najboljših pevcev začenjala s tretjo in četrto vrsto doli do sedme in desete. Gledališko upravo zaradi našega glasbenega razvoja prav odločno prosimo: naj vse poizkusi, da te odlične moči, ki so se sodelovanju odpovedale, zopet pridobi; in če je beseda o kugi resnica, naj ji ali strupena usta ukroti, ali pa jo z morivno sapo vred pošlje tja, od koder je k nam pridivila... K.

»Aidac« v naši operi. Danes zvečer točno ob pol 8. uri se poje v opernem gledališču na novo nastudirana in popolnoma novo opremljena Verdijska opera »Aidac«. Pri tej predstavi, katero dirigira in režira g. ravnatelj Rukavina, poje naslovno vlogo Aide: gna Zikova, Amneris: gna Stillojeva.

* Poročevalec se moti; ni bil ta dan še začetek novega gledališkega leta (sezona), ampak slavnostna predstava na čast sokolski 60letnici. Op. ur.

* Pela je do bolesi elegično Lijno pesem v priručni Premrlovi zamisli, ki je zložil mistike polno glasbo za Azazela. Pa naj vsega Azazela v tak zlato pretkan plašč odene, in bomo imeli zavidanja vredno simbolično glasbeno zgodbo.

gojeva, svečenico: gna Saxova, velikega svečenika Ramfisa: g. Betetto, Radamea: g. Simenc, Aldinaga očeta Amonasa: g. Cvejič, egiptovskega kralja: g. Pugelj in sela g. Mohorič. Poleg solistov nastopijo: svečeniki in svečenice, ministri, vojaki, sužnji in ujetniki ter narod egiptovski. Dejanje se vrši v Menfidi in Tebah za časa kralja Faraona. Vstopnice prodaja dnevna gledališka blagajna v operi.

Prosveta.

p Gozdarstvo v Sloveniji. Pod tem naslovom je sestavljen višji gozdarski svetnik ing. Šivic knjigo, ki vsebuje mnogo sestavkov, od katerih pa odgovarjajo naslovu knjige samo dva, »Gozdarstvo v Sloveniji« (ing. Šivic) ter »Gozd verskega zaklada« (ing. Zierndel). V prvem sestavku nas pisec ne uvede samo v sedanje gozdarstvo razmere, temveč nam splošno pojasnjuje koristi teh ali onih modernih tehničnih naprav za gozdarstvo. Nadalje nam obrazloži organizacijo gozdarstva državne uprave ter njeno delovanje zlasti v povojnih letih. Veliko važnost pa polaga na poznavanje in zaščito gozdov, koliko se je v ta namen že izvršilo in kaj naj se še ukrene. Predvsem pozivlja kmetijske posestnike k pravilnemu razumevanju in ravnanju ter stavlja predlog, da bi se vsaj za sinove srednjih in večjih gozdnih posestnikov osonale gozdarstvo šole, kakršne še nimamo v Sloveniji. Ker so v celni državi ravno v Sloveniji gozdovi največje gospodarske važnosti radi dobrih prometnih zvez in ker so gozdovi pravzaprav edini vir našega kmeta, moramo to idejo iskreno pozdraviti. Sicer je pa sestavek splošno informativnega značaja, ki bo zlasti laiku dobrodošel. Sestavek o zgodovini verskega fonda voščidel samo opisuje gozdne komplekse, ki se nahajajo pod blejsko upravo, ter o njihovem gospodarstvu. — Tema sestavkov sledi še mnogo drugih, ki sicer ne odgovarjajo naslovu knjige, pač pa so jih skupaj posamezni pisci spravili v stik z gozdarstvom. Predvsem zanimiv je spis o lesni industriji v Sloveniji (Gorjup), kjer dobimo upogled v bistven del našega gospodarstva. Z veseljem nas navdaja dejstvo, da se je ta panoga v povojnih letih tako razvila, da ni samo izpodrinila vse tujce — konkurenco, zlasti Italijane in Nemce, temveč se je celo tako povzdignila, da so se začeli pri nas izdelovati popolni tovarniški izdelki in tako ves denar ostane doma. S tem sestavkom je v tesni zvezi še spis o razvoju domačih lesne obrti (Goederer), ki se peča v prvi vrsti z zgodovino obrti, nato pa zelo natančno opisuje izdelovanje ribniške robe, kjer so pisec poskušuje pristnih domačih izrazov. Še bolj pa je v zvezi sestavek »Lesna trgovina in eksport« (Heng), ki nam pove, kakšno stališče zavzema Slovenija v mednarodni trgovini, za kar bi nas lahko marsikateri narod zavidal. K temu so nam mnogo

pripomogle povojne razmere. Kajti Švedska, ki je imela poleg Rusije izredno živahno lesno trgovino, se je morala radi previsoke valute umakniti v ozadje, Romunija, največji naš tekmelec na Balkanu, ima pa promet še desorganiziran in nam radi tega pušča pristo roko v orientu. Obžalovati bi bilo samo to, da imamo Slovenci premalo izvežanih gozdarstvih trgovskih moči, ter da se industriji in sploh lesni trgovci pri obdelovanju lesa ne ozirajo skoraj nič na mednarodne dimenzije. — Vsi drugi sestavki se zelo malo tičejo gozdarstva, so pa kljub temu silno zanimivi. Za novo elektrarno na Savi (med Litijo in Zagorjem) se zavzema dr. ing. Kral, ki podaja obnem krasen načrt za elektrifikacijo cele Slovenije, pri čemer bi seveda gozdarstvo imelo velik del dobička. O zboljšanju gospodarstva govori dr. Spiller-Muys, ki nastopa proti škodljivim parcelacijam kmetijskih posestev, dalje Oton Detela o blejskih in bolnjskih planinah ter njih zboljšanju ter ing. Fasan o zagradbi hudournikov, pri čemer bi se kolikor toliko omejile vsakoletne poplave in povodnji, ki povzročajo ogromno škodo. Vsi načrti so zelo lepi, pač pa težko izpeljivi, ker nimamo država, kar vsi priznavajo, dovolj kredita za te melioracijske svrhe. Neizmerno več koristi bi imela država od teh kreditov kot pa od raznih posojil, ki se uporabljajo za vojaške namene. Tudi ljudstvo samo bi imelo direktno koristi od tega. Izredno poučen je tudi sestavek o Trboveljski premogokopni družbi ter njenem razvoju, ki ga je spisala družba sama, kjer opisuje vse najmodernejše naprave v rudnikih in organizaciji družbe, o socialnih razmerah delavstva pa previdno molči. Pač pa pozivlja vlado ter javnost, da pravilno razumeva stremiljenje družbe, da bo mogla razširiti in izpolniti na novo otvorene obrate, ker bi to znatno prispevalo k izboljšanju naše valute. Da je celotno delo popolnejše, spremljata navedene sestavke članka o lovstvu, ki je sestavljen v srbohrvaščini, in o ribarstvu. Ker je knjiga izšla o priliki gozdarstvega kongresa in je bila predvsem tujim gostom namenjena, zato je pridejanih tudi še nekaj geografskih opisov o srbohrvaščini, ki so na silno površno sestavljeni. — Naslovu knjige, ki se nahaja na platnicah, odgovarja torej »maj polovica vsebine vsake dela in je zato seveda ta naslov pogrešen. Zato pa mnogo bolj odgovarja vsebini knjige naslov, ki se nahaja na notranji strani — knjiga ima namreč dva naslova — »Kratek povzetek gozdnega gospodarstva v Sloveniji in važnejših pridelatnih penog, ki so z gozdarstvom v ozki zvezi«. Vsekakor pa naj bo knjiga vsakemu Slovincu topla priporočena, ker ga pravilno in temeljito pouči o našem narodnem bogastvu, od katerega zavisi naša bodočnost. R.

Cerkveni vestnik.

c Kongregacija gospa pri sv. Jožefu ima jutri, v soboto ob pol 7. uri sv. mašo in skupno sv. obhajilo na čast Kraljici rožniverski.

Vestnik S. K. S. Z.

Vse ljubljanske prosvete opozarjamo na predavanje o Kreku (jutri zvečer ob 8. uri v Akademskem domu pri Unionu). Upamo na obilen obisk, ker je predvsem za člane namenjeno!

Sporočite, kateri dan, srede ali četrte (14. ali 15. novembra) bi lažje prišli na občni zbor SKSZ? Če vam je vseeno, ostane četrtek 15. novembra, kakor je bilo določeno.

Članske izkaznice so natisnjene. Naročajte jih! — Tajništvo SKSZ.

Orlovski vestnik.

Ljubljanska srenja ima v nedeljo, dne 7. okt. ob 9. uri dopoldne v Ljudskem domu svoj L redni občni zbor. Udeležiti so se ga dolžne srenjske odbornice in vse odbornice vseh krožkov ljubljanske srenje. Tudi druge sestre dobrodošle. Bog živ! — Predsednica.

Turistika in sport.

Prvenstvene tekme 7. t. m. S tekmo Ilirija in Jadran, ki se vrši v nedeljo 7. t. m. ob 15.30 na igrišču Ilirije, se prične prv. tekme I. r. v ljubljanskem okrožju podsaveza. V konkurenci za 1923-24 'stojte Ilirija, Hermes in Jadran. 14. t. m. se sestaneta Hermes in Jadran ter 21. t. m. Ilirija in Hermes. — Prvenstvene tekme rezerv se vršijo vedno kot predigre. — V ljublj. II. razredu tekmuje v nedeljo LASK in Svoboda.

Polizvedovanja.

Moški dežnik je našla neka oseba. Dobi ilirska ulica 31, I. nadstropje.

Meteorologično poročilo.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Barometar v C	Nebo, vetrovi	Padačina v mm
3. 10. 21 h	728.0	15.4	0.4	dež j.	
4. 10. 7 h	724.6	14.7	0.8	m.obl. s.	28
4. 10. 14 h	724.4	17.1	1.4	obl. j.	

Dr. Oton Hans

ORDINIRA

za notranje in pljučne bolezni vsak ponedeljek, torek, sredo in soboto od 1-5 popoldne. — RIMSKE CESTA 24.

PRODAJALKO

katera je popolnoma zmožna voditi trgovino z meš. blagom in bi bila pomočnica v gospodinjstvu, sprejemem za fakci. Marija HUMER, Polšnik, pošla Sava.

ŠAFARJA

absolventa vinarske šole, SPREJMEM takoj za nadzorovanje vinogradov. Služba stalna. — Ponudbe je z referencami poslati na naslov: Fric Zemljič, Ljutomer.

Oglejte si!

v izložbah OBLAČILNE industrije A. KUNC, Ljubljana GOSPOSKA ULICA 7

najnovejše RAGLANE, njih nedosežno lepi kraj in nizke cene pri izvrstnem blagu!

Pluviale

že rabljen, KUPI duhovniški urad Davča nad Skofjo Loko. 6307

Razglas.

V našem se odda s 1. novembrom t. l. LESNO SKLADIŠČE s pisarno in lopo za shranjevanje lesa. Skladišče je popolnoma ograjeno in meji na državno cesto in kolodvor. Istočasno se na JAVNI DRAŽBI — ki se vrši v nedeljo, dne 7. okt. — PRODA ob 9. uri zjutraj v Zg. Domžalah hiš, št. 110, mali MOTOR na bencin, 1 žensko in 1 moško KOLO ter 2 stara VOZOVA z deli za vozove. — Natančni pogoji se objavijo pred pričetkom dražbe. ZUPANSTVO DOMŽALE.

Dobro harmoniko

ugodno prodam na 3 glasove, firme »ZECHNER«. — Kolodvorska ulica 26, II. nadst., desno. — SKOFIC. 6306

Časnik s soprogo ISČE opremljeno s električno razsvetljavo v sredini mesta ali neposredni bližini. Plača mesečno 2000 K. — Ponudbe prosi na upravo pod »Časnik«.

Jedilna soba

iz pristnega mahagoni, dobro ohranjena, napredaj in še več druge opreme. — Naslov pove uprava lista pod št. 6324.

M. VUKSAN, Gruž, Dalmacija, razpošilja

južno sadje

po najnižji dnevni ceni po pošti in železnici. — Cenik na zahtevanje zastoni.

Trgovina velika in stara, v večjem prometnem mestu, živčne, manufakt in železne robe z velikim prodajniškim in notranji prostorom, kakor tudi veliko ledenico, je napredaj iz obiteljskih razlogov zelo ceno. Vprašanja na: Hugo Moses, Vinica kraj Varaždina.

Delavnic samo zase, z vrhom, oddam v najem ali prodam v Rožni dolini. 6302

Vinsko posodo

lečavno kot transportno, prodaja vsled opustitve vinske trgovine trdka L. JELIČIČ, Ljubljana, Stara pot 1. Ugodna prilika za začetnika vinskoga trgovca, ker so obnem tudi kletj na razpolago.

K. STAUT, Ljubljana,

Gospodarska cesta 1, II. nadst. OPOZARJA VSE NAROČNIKE povečanih slik

da se je izgotovitev istih vsled preselitve zakasnila za 2-3 tedne.

Enodružinska hiša napredaj v Stožicah. Poleg je 1000 m² vrta. Cena 115.000 Din. Naslov pove uprava pod št. 6321.

Prvovrstno

industrijsko podjetje

brez konkurence, na prometnem kraju, z modernimi stroji in izoliranimi močmi radi bolezni TAKOJ NAPRODAJ. — Ponudbe pod: »ZAKLAD« na oglasni zavod IVO SUŠNIK, Maribor, Gospodarska ulica št. 36. 6327

Posestvo

na Dolenjskem, obstoječe iz gospodar. poslojja, njiv, travnikov, gozdov in vinogradov, pol ure od železn. postaje in farne cerkve, napredaj po ugodni ceni. — Poizve se pri: Alojzji Petre, Spodnja Slraža pri Novem mestu. 6314

kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Naftomazilo, ki je brez duha in ne maže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 7 Din. pri TANKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.

Kupim hišo v Ljubljani

tudi v predmestju, s prost. stanovanjem. Ponudbe pod: »Oktober 6273« na upravo.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarj.)

BAKRENO KOTLARSTVO: »Jugometalija«, Kolodvorska ulica št. 18, dvorišče.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.

Jože Markeš, Jesenice 54, Gorenjsko.

KLEPARJI: Remžar & Smerkol, Florijanska ul 13 Korn I., Poljanska cesta št. 8.

MEHANIČNA DELAVNICA: pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarn. stroje popravila in prenavlja Ludovik Baraga, Šelenburgova ulica 6/1.

PARNA PEKARNA: Jean Schreya nasled. Jakob KAVCIC, Gradišče št. 5.

STAVB. IN OALANT. KLEPARSTVO: Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

SPEDIČIJSKA PODJETJA: »Čehoslovija« d. d., Sodna ul. 3, Tel. 463 Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7-9.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO: Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana.

TRGOV Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI: Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM: Fran Erjavec, pri »Zlati lopatic«, Valva zorjov trg št. 7.

ZALOGA POHISTVA: F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta št. 10.

Inserirajte v „Slovenca“!

KUPIMO rabljeni, a v popolno dobrem stanju se nahajajoči

polno - jarmenik

(Vollgatter) — Topanov sistem, 60—70 cm. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 6236.

Za 70.000 Din

NAPRODAJ radi odpotovanja dobičkonosno podjetje z inventarjem v Ljubljani. Odstopim tudi meblirano stanovanje sredi mesta, 1-2 sobi. Ponudbe pod šifro »Podjetje 70.000« na upravništvo lista.

SPREJME SE

trgovski pomočnik

kot POTNIK, ki pozna Gorenjsko, traven, agilen, simpatičen, v trgovini s špeceriskim in kolonijalnim blagom na delo. — Cenj. ponudbe se prosi pod šifro »TAKOJ« na Aloma Company, Ljubljana.

žago v najem

samico, s tremi listi in cirkularno, 1 km od postaje, v bogati lesni okolici Gorenjske z garantirano stalno močno vodo. ODDAM V NAJEM za 9 let. — Ponudbe na upravo lista pod »ZAGA-SAMICA«.

Franciška Kozlevčar

zasebnica

v sredo, dne 3. oktobra t. l., previdena s tolažili za umirajoče, v Gospodu zaspala. — Pogreb nepozabne umrle se vrši v petek, dne 5. oktobra, ob pol 3 uri popoldne, iz hiše žalosti, Salendrova ulica št. 6, na pokopališču pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 4. oktobra 1923.

Josip Kozlevčar, sin. — Neža Boh, mati. — Žalujoča rodbina: župančič in ostali sorodniki.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob prebriski izgubi naše pristrčno ljubljene, nepozabne matere, oziroma stare matere, tače in tete, gospe

Franciške Sič

zasebnice

izkazali svoje tolažilno sočutje, darovali krasno cvetje in jo spremljali na zadnji poti, si usojamo tem potom izrekat svojo iskreno in globoko zahvalo.

Ljubljana, dne 3. oktobra 1923.

Žalujoča rodbina Alibert Sičeva.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.